

Nro. 42.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Költ Bétsben Májusnak 26-dik napján 1795.
esztendőben.*

B é c s.

Elvégeztetett a' Jubileumi áhétatosság. Máj. 17-
ik és 18-ik napjain, mind a' külső mind a' belső
várasbéli fáráknál igen fényes, népes, de egy-
szersmind buzgó bútsújárás tartatott. / Önnön ma-
gok O Cs. K. Felsegek, József fő hertzeg, és a'
fő hertzeg aszfzonyok a' közelebb el múlt Szom-
baton dél előtt, az egész Császári udvarral, sok
fő rendű urak és aszfzonyságok által kisírtetvén, vit-
ték végbe ezen keresztényi kötelességeket példás
áhétatossággal. Reggeli 9 órakor mentek ki O Fel-
ségek az udvari fárából, és minekutánna a' Ju-
bileumnak meg nyérése végett ki választatott 4
várasbéli templomokat meg látogatták volna, is-

T s

mét visszfa tértek oda a' nagy misének halgatására.

Magyar Ország.

Pesten 20-ik Maji. Ezen ide rekefztett nyomtatásból bőven meg értheti a' Magyar Kurir, kik íteltettek légyen a' múlt esztendőben el fogatott haza árulók közül halálra, a' kiknek még a' királyi Felség sem kegyelmezvén meg, mái napon, reggeli 6 és 7 óra közt a' hóhér pallosa által ki is végeztettek e' világból. — *Martinovits* volt apátur ezen hófnapnak 17-ikén nagy pompával degradáltatott a' Budai várban lévő Franciskánusok templomában *Kondé* püspök által. — Első volt, a' ki a' halált meg kóstolta *Gr. Zsigray*; 2-ik *Szentmariai*; 3-ik *Latzkovits*; 4-ik *Hajnóczy*; ezeket a' teátrumon nézván addig *Martinovics*, a' kinek sententziájához a' Fels. Septemvirális Tábla a' többek közt ezt az exasperatiót adta, 's úgy ő is utólyára több tzimborás társai után küldett. A' vár alatt lévő tér mezőn ment végbe ez a' szomorú játék, temérdek volt az oda gyüllött nézőknek soksága, a' katonaság sem kevés számmal. —

Ezen Fels. Kir. Tábla által ellenek hozatott halálos sententziából ki tettik, mitsoda bün által tették legyen magokat a' halálra érdemesekké:

„*Martinovits Ignácz József*, a' Fels. Császárnak 's Apostoli Királyunknak volt Tanátsosa,
 „és Szászvári Apátur, el felejtkezvén Ő Felségének bőven reá méretett sok kegyelmeiről, a'
 „múlt esztendőben Pesten, születése helyén, ifzonyú, 's embertelen öszve esküvést kezdett, és
 „pártütő szövetséget kötött. — Fel tett gonosz szándékának véghez vitelére maga igazgatása
 „alatt leendő fő vigyázókat választott, úgymint;
 „A' Felséges udvari Magyar Kamarának akkori Secretáriusát *Hajnóczy Józsefet*, a' volt kapitány,
 „*Latzkovits Jánost*, *Szentmariai Ferentzet*, 's a'

„ Kőszegi Districtualis Táblának számon felül
 „ való Assessorát Gróf Zsigray Jakabot : kiket
 „ minekutánna a' pártütők fejévé emelte volna
 „ magát, mint munkálkodó társait arra kötelezte,
 „ hogy egybe vetett vállal, 's erővel istentelen
 „ szándékjokat tovább terjesztvén, az Országnek
 „ szeglet köveit, a' Törvényeket fel forgassák,
 „ a' Királyi méltóságot és hatalmat el törüllyék,
 „ az egész községnek életét, jószágát kotzkára
 „ vessék, a' bé vett isteni tiszteletnek, és Polgá-
 „ ri Rendtartásnak szép alkotmányát fel dűllyák,
 „ 's semmivé tegyék. — Ezekről mind tulajdon
 „ vallások, mind más czáfolhatatlan próbák ál-
 „ tal meg győzöttetvén, a' meg sértetett Felség,
 „ és Ország ellen mérészlett, 's el követett gonosz-
 „ ságok miatt, a' most említett Fejedelem, és
 „ Ország ellen támadók, az Országnek törvénye
 „ szerént halálra ítéltettek, 's hogy szörnyű pél-
 „ dájokkal mások jóra intessenek, és a' gonosz-
 „ tól el idegenedjenek, érdemlett büntetésül a'
 „ hóhér pallosa által az élők számából ki vé-
 „ geztetnek. “

Hadi Környüállások.

Európa politikájának egein ragyogó tsil-
 lagzatokból háborúságos esztendőt jövendölnek
 az azokat vizsgáló politikusok. Lengyel Ország-
 nak Oroszok által lett el foglaltatása, de kivált-
 képen Kurlandiának Orosz protectio alá lett ma-
 ga vetése nagy szeget ütött a' Bérlini kabinetnek
 fejébe. — Hogyha hitelt érdemlenek az északi
 szelek által hozzánk hozatott hírek, rendkívül va-
 ló hadi készülleteket tétetnek az északi Országok,
 és rettentő harsogású syllogismusokkal akarják
 az Orosz Birodalmat meg győzni arról, hogy az
 északi politika egyaranyúságának fenn tartására
 egy általlyában szükséges legyen Lengyel Ország-
 nak előbbi lábra való vizsgálta tétetése.

Minthogy pedig, *így okoskodik egy Német*
Országi közönséges levél, Austria természetes szö-

vetségesé az Orosz Birodalomnak, és talán belé elegyitené magát ebbe a' politica curába, az alatt is, míg Prussia, Svécia, Dánia, Hollandia, Génuua, és a' fényes Porta, a' gyógyító szerek kélzítésében foglalatoskodnak, továbbá is hadakozni akarnak ellene a' Frantziák, holott, a' mint tudva vagyon előttünk, semmi részt nem vett Austria az utolsó Lengyel osztályban.

A' leg későbbi Génuai levelek erőssen állatytják, hogy már a' Spanyolokkal is békességre léptek a' Frantziák; mindazáltal olly fel tétellel, hogy a' Prussusok, Svécusok, és Dánusok ligájába állyon a' Madritti udvar is, 's a' fényes Portával együtt dolgozzon a' tenger hátán az Oroszok ellen.

Hogy mozgásban legyen a' fényes Porta, bizonyítja egy Bukovinából Májusnak 13-ik napján hozzám utasítatott levél, mellyben velem levelező kedves barátom, a' többi közt ezt írja: "A' szomszéd Török tartomány mozgásban vagyon, a' Chotyimi régi Basa fel váltatott más 3 jó farkas Basa által, ki is az el múlt héten nagy ágyú lövöldözések közt költözék bé a' várba, mellyre a' Muzka őrizet Svanetzből egy tiszter mindgyárt által küldött tudakozódni, mi végre tétessék az a' lövöldözés. — Lengyel Országának keserves állapotjáról tsak azt írom, hogy puztává lett a' hol Muzkák birják. — Kaminiack mellett egy szüntelen mozgó tábor 30000 emberből fekszik — úgy látzik, hogy nem mészze vagyunk a' háborús időktől. — A' szárazság földünkön szertelen, és az éhség is közel vagyon 's a' t.

Hát miképen folynak a' Rénus mellett a' dolgok? Leheté hamar ottan is békességet reménylenünk? Ezekre kevés szókkal így felelnek a' politikusok: *Lehet is, nem is.* — A' békességnek közelítése, vagy távól léte, a' mint fellyebb megjegyzettük, Lengyel Országának jövődöbéli ör-

wendetes vagy izomorú sorsától függesztetik fel. De mi ezeknek mint Gordiusi csomóknak megfejtését Saturnus apánkra bizzuk, 's azonban ezeket közöllyük Erd. Olvasóinkal.

Frankfurtból 15-ik Máji. Az itt körül belől táborozó Prussus seregeknek tegnap hirdettetett ki a' Prussiai király és Frantzia respublika közt szerzett békesség, és vitézi magok viselete közönnettel vétetett, a' királynak, *Möllendorf* Feldmarsálnak, és a' *Hohenlohe* örökös hertzegnek nevében. — Ma dél előtt, négy különös helyre gyűlöltek öszve ezen seregek a' békességről mondott prédikátzióknak hallására, 's végtére el énekleték a' *Téged Isten ditsérünköt* kemény ágyú ropogások közt.

Hannóverdből 18-ik Máji. E' napokban 16 nagy Prussus ágyú, 39 munitió s szekér, és 200 patantyús marsirozott itten által *Magdeburg* felé. — Lassan lassan a' regimentek is haza felé takarodnak. Itt mindazáltal még most is szüntelen tétetnek a' hadi kézületek, és itten nállunk is nagy tábori magazinum kézfizetik. — A' Hannóverai fő kvártély még most is *Quackenbrückben* vagyon, maga pedig a' kormányozó fő vezér *Gr. Walbóden* Osnabrückben. — Azonközben itt fog maradni a' Meklenburg-Strélitzi hertzeg Ernest.

Nagy Brittanía.

A' *Londoni* levelek azt beszélik, hogy az Amérikából küldetett tudósítások szerént mind *Grenáda*ban, mind *Sz. Lucia* szigetében megverttek, 's széllyel szórattak a' pártosok, azon 4700 ember által, a' kik a' múlt Februáriusban el ment flottán voltak, és *Mártiusnak* 29-ikén szerentsésen oda is jutottak. — *Lord Hood* nem megyen a' közép tengerre, hanem helyette *Dixon* Contre-Admirál fogja kormányozni az oda rendeltetett escadrét. — Dublinból *Hyberniának* fő városából iratik, hogy a' haza árulászal, és a' Felső

meg sértésével vádoltatott, és vétkeinek is lenni találtatott *Jackson* azon szempillantásban, mellyben ügyfele le akarta róla a' halálos sentenciát fordítani, úgy meg ütötte a' guta, hogy egyfelében ki fújta a' lelkét,

Azon *pro memoria*-ra, mellyet a' Wallisi hertzeg udvarának tartása végett küldött a' Király a' Parlamentomokhoz, azt válaszolta a' felső Parlamentom, hogy tellyes erővel igyekezni fog a' korona örökösnek rangjához, és méltóságához illendő jövedelemnek ki szerzésében. — Lord *Guilford* erre azt mondotta, hogy ő nem ellenzi a' Wallisi hertzeg adósságának, melly mintegy 6 vagy 7 millió forintra megyen, meg fizetését, azt sem ellenzi, hogy több jövedelme legyen mint volt ennekötte; hanem olly rendelkezéseket tétetni kíván, mellyek által meg akadályoztasson több adósságoknak tsinálására, és hogy jövendőben egy Wallisi hertzeg se támaszkodgyék ezen példára, 's abból való bizodalomból ne tsinállyék annyi adósságot.

Májusnak kezdetén tudakozza Lord *Lauderdale* Lord *Greenwillét*, mi az oka, hogy az idei táborozásnak elkezéséről még ekkorig semmi emlekezet nem tétetett, holott már nemtsak hé következett, hanem jó előre is ment a' távafz. — Egyszermind arról is akart értekezni, mennyi pénz adtanak légyen költsön a' Császárnak. Erre a' minjster azt felelte, hogy ezeknek ki nyilatkoztatását reá nem bízta a' Király; azomban tsak ugyan meg határozatott, hogy a' Császárnak költsönöztetett summáról jelentés tétessék az alsó Parlamentomban.

Azok a' Fr. emigránsok, a' kik alkalmatosak a' fegyver viselésre, még is nem akarják magokat a' *Guernsey* szigetben fel állitatott új regementeknél bé iratni, nemtsak semmi segedelmet nem fognak ennekutánna a' királytól venni, hanem nekfelelte az Országból is ki küldetni,

A' hajporra vettetett taxa *Májusnak* 5-dikén kezdődött el, és egészlen a' bélyegző hivatal igazgatására bízott. Valaki a' fejét puderoztatni akarja, írott szabadtság levelet kell néki váltai ettől a' bélyegző hivaltól. A' ki esztendőnként egy *gvinet* fizetni nem akar, és még is puderos hajjal jár, 20 font sterlingre fog büntetni. Az Angliába mulatni akaró idegen nemzetbéliek sem vétetnek ki ezen taksa alól, hanem oda jutások után 21 nappal tartoznak a' fellyebb nevezett hivatalnál magokat jelenteni. Azok a' papok, a' kiknek 100 font sterlingnél több esztendei jövedelmek nintsen, a' király, és a' királynak udvari belső tselédjei ki vétettek ezen taksa alól. A' *Wallisi* hertzeg adósságainak meg vizsgálására, egy különös commissió rendeltetett ki.

Hollandia.

Amsterdában egy könyv jött ki nem régi-ben, mellyben summásan le iratik, miként viseltek legyen magokat a' patrioták a' Fr. hadakozás alatt. Ezt az írást még a' múlt esztendőben, és így, a' Frantziáknak Hollandiába lett bé menetelek előtt által küldötték a' Párisi Conventnek magok titkos küldöttyeik által a' patrioták, melly által előre azt akarták eszközteni, hogy a' Batavusokat mint szabad, 's mástól nem függő nemzet, és a' Frantzia respublikának baráttyát úgy tekintsék a' Frantziák oda leendő bé menetelek-kor. Méltó az olvasásra ez az írás, annyival inkább, mivel abból ki lehet látni, hogy előre ki volt tsinálva a' mostani Hollandiai revolutió, hogy a' Fr. fegyvernek kedveztek, és ellenségeiknek szereztséjeket minden úton módon akadályoztatni kívánták a' Batavusok.

Amsterdám várasának mostani adóssága, le vonván ebből azt, a' mivel a' Hollandiai Státusok, és a' napkeleti Indiai Hollandiai kereskedő Társaság néki adós, 13 millió 473886 forintra me-

gyen. De e' mellett igen szép fekvő erösségei és épületei vagynak, kiváltképen *Surinámban* déli Amérikanak egy igen szép ternö, gazdag és népes coloniájában; eunekfelette 1 millió 89000 forintya a' *Surinámi* kereskedő Társaság contractus levelén. Hanem meg kell azt is vallani, hogy az utolsó *Anglus* hadakozás alatt nagyon megkissebbült a' *Surinámi* örökségeiből való jövedelme. Ha igaz, tökéletes csendesség és bővség nagyon *Amsterdámban*, de nagyon alább szállotta' kereskedés, szük a' pengő pénz, bőv a' *Fr.* assignáta, tsak nem egézlen el veszett a' kereskedőknek hitelek, és a' mit másoktól vásárlanak, kész pénzel kell meg fizetniek. — Ottan a' riskásának fontya 76 silling, a' kaffónak fontya 14, 15 stüber, a' *Marsiliai* szappannak a' fontya 100 forint, a' *Salétromnak* 86 forint.

Ugyan onnan, t. i. *Amsterdámból* iratik Májusnak 5-kén, hogy 450 hadituztnél több bútsúzott el hivatallyától a' *Hollandiai* armádiáúál, mellynek oka az a' ki szóratott hír, hogy a' helytartó *Fejedelem* előbbi méltóságába visszsa fog helyheztetetni.

Frantzia-Ország.

Ha mind nehezen is, tsak ugyan meg határozottatott már ez a' fontos kérdés: Vissza adattassanak e' a' halálra sententziáztattak maradékainak confiskáltatott örökségeik, avagy ne? Ez iránt illyetén végzést hozott Májusnak 3-ikán a' *Convent*: A' respublika ellen öszve eskütteknek, az emigránsoknak, a' hamis értz és papiros pénz készítőknak, a' közönséges jövedelem tolvajainak, és a' *Burbóni* familiának confiscált örökségeik és jószágaik soha többé visszsa ne adattassanak; ellenben azoknak vagyonaik, a' kik *Mart.* 10-ik napjától fogya 1793-ikban halálra íteltettek, minden további vizsgálás nélkül adattassanak visszsa azoknak özvegyeinek és árváinak. Ennekfelette

harmadnap alatt határozza meg a' törvény hozására ügyelő Commissió, mind a' szükséges ki fogásokat, mind a' vizsza adatásnak módját.

Ezen alkalmatossággal azt kérte *Cambaceres* a' köz Jóra ügyelő Commissiónak nevében, szabad legyen ennek a' szorosabb környúlások közt egy vagy két tagjait különös commissióval másuva küldeni. Szükségesnek lenni itélvén e' dolgot a' Convent, meg engedte, és mingyárt akkor *Sieyes* és *Reubel*, a' mint mások gyanakodtak Hollandiába, *Ladroy* pedig az Alpesi armádiához küldettek.

Thibaut panaszt tett ezen gyűlésben azok ellen a' gonosz hazafiak ellen, a' kik minden úton módon betsét vezteni akarják az assignátáknak, és mindenütt azt híreztetik, hogy ismét 25 ezer livrára való assignátát akar a' Convent készíttetni, és hogy az 500 livrások hamisak legyenek. Önön magok *ügymond Thibaut*, a' Parisiak az assignáták betstelenségének valóságos okai, minden reggel, sőt éjjel is egynéhány száz gaz emberek gyűllönek öszve az *Egalité* palotájában, 's ottan tanátskoznak és tsinálnak különbkülönféle veszedelmes projectumokat, ottan és a' közönséges piatzokon is árúlnak eleséget, holott magoknak sintsen. Két ezer livrán árúlnak ottan egy zsák lisztet, mellyet halván a' parasztok, ök sem akarják a' magokét oltsóbban adni 's a' t. Végtére azt kívánta, hogy a' finantziának jó rendbe való tételében foglalatoskodják a' Convent mind addig, míg bizonyos plánomot készít. Meg hamisította azt a' költött hírt is, hogy a' financiaira ügyelő Commissió, 25 ezer livrára való assignátát tsináltatott, és hogy az 500 livrás assignáták hamisak vólnának.

A' Frantzia constitutióinak meg jobbításáról, és meg állításáról illyetén jelentést tett *Daunon* az e' végre ki rendeltetett Commissiónak képében Májusnak 5-ik napján: "Nem meszfeze vagon,

Agymond, az a' szempillantás, mellyben republikanusi constitutiója léfzen a' népnek; sokkal közelebb vágyon az, hogy sem új provisoria igazgatásnak módjára szüksége volna. Egyedül annak szoros meg vizsgálásában foglalatoskodott ez a' Commissió; miként adassék több erő a' más jelenlévő kormányozásnak. Minden kétség kívül vágyon, hogy mostani kormányozástoknak alkotmánya meg nem eggyez a' jó társaságbéli igazgatásnak principiumaival; mi mindazáltal annyira meg sokasítottuk revolutiónális tapasztalásainkat, öly sok szerentsétlenséggel vagynak rendelkezelmek öfzve kaptsolatva, hogy épen öly vészedelmes lenne azokat el törölni, mint továbbá is meg tartani; és így szükség az azok által okoztatott gonofzt jóval ki pótolni. — A' köz Jóra ügyelő Commissiónak lételében találtatott veszedelmek nem elegendő okok egy végre hajtó tanátsnak szükséges voltára. E' két veszedelmes örvénynek el távoztatására hafznosabbnak lenni itéltük a' jelenvaló kórmánynak meg jobbítását, mint fenekestől való meg változtatását. A' régi köz Jóra ügyelő Commissiónak felettébb való hatalma abból származott kiváltképen, hogy hatalma volt a' törvénynek meg változtatására, az el vádoltatott nemzeti képviselőknek el fogatására, és hogy kezében volt a' Párisi politia, és fegyveres erő.

Illyetén meg jegyzései után következendő decretumokat javaslott *Daunon*: 1.) Valameddig a' constituciónális törvények gyakorlásban nem vétődnek, addig a' köz Jóra és bátorságra ügyelő Commissiókra bizatassék a' kormányozás. — 2.) Maradgyanak meg előbbi köteleességei a' köz bátorságra ügyelő Commissiónak, 's vigyázzék a' Párisi fegyveres népre. 3.) A' törvényekre ügyelő Commissio tartsa meg eddig való foglatosságait, hasonlóképen. 4.) A' Finántziára ügyelő Commissió is, kivéven a' respublika kintstárára való gondviselést, és annak folytatását. — 5.)

A' decretumokra ügyelő, és a' nemzet épületeire vigyázó Commissiók minden változás nélkül maradgyanak meg előbbi állapotokban. 6.) Minden egyéb részében a' kormányozásnak, a' köz Jóra ügyelő Commissióé legyen a' gondviselés, és igazgatás. 7.) A' több Commissióknak kötelessége egyedül a' törvényeknek készítésében és javaslásában állják. 8.) Semmi törvényt ne javasolhassék a' köz Jóra ügyelő Commissió; ennek kötelessége legyen a' kormányozásnak különbözőkülönbféle részeiről jelentést tenni. 9.) Mind a' köz Jóra, mind a' köz bátorságra ügyelő Commissiók 12 személyből álljanak, és a' már meghatározott mód szerént válassztassanak, és változtassanak. 10.) A' végre hajtó Commissió továbbá is folytassa gyakorlott kötelességét. 11.) Az előztályokban lévő kormányozókat a' köz Jóra ügyelő Commissió, ezek a' kerületeknek igazgatóit; ezeknek ajánlásokra pedig a' közönségeknek előjáróit is nevezze ki. — 12.) A' revolutiónális Commissióknak tagjait a' köz bátorságra ügyelő Commissió válassza, és nevezze ki. — Mind ezekről azt végzette a' Convent, hogy nyomtassanak ki, és bővebben magyaráztassanak meg.

Meg békéltünk, *így szól egy Párisi levél, a' Chouánsokkal, Charette Generálissal*: még is, a' mint *Rennesből* írják, még most is tőlünk nem függő seregben vagynak, és nemcsak Katolika, hanem ennekfelette királyi armádiának is nevezik magokat; leg alább illetén alól írású halálos sententzia költ egy haramja ellen. Mellyből azt a' következtést hozzák ki némellyek, hogy, vagy nem békességet, hanem tsak fegyver szünést tettek velünk, vagy ha békességet tettek, titkos tikkeket ragasztottanak melléje. A' napnyúgoti *Pyrenéusi* armádiától Párisból visszament nemzeti képviselő *Tureau* azt beszéllette, hogy a' mióta *Biskajdnak*, és *Gviposkuának* lakosaival kegyesebben bánnak hadi előjáróink, és seregeink, azóltatól fogva, ők is sokkal hajlandóbbak hozzánk.

Májusnak 6-ikán, egy különös finántziále projectumot terjesztett a' Convent eleibe *Johannot*. — Finántziáinknak jó lábra való allitása, úgy mond ő, egyedül a' békességtől, és az Európával való szoros kereskedésbéli egyességtől függ; ismét meg elevenedne az által a' Fr. industria, és a' mint mi másoknak, úgy mások is minékünk sokféle productumokkal szolgálnának.

Johannotnak ezen plánuma alkalmatosságot adott *Dübois Crancenk* a' beszédre, és a' Fr. respublica kereskedésének és hitelének jelenvaló állapotváról való szözlásra. Ennekelőtte úgy mond ő, cambijális levelei vóliak a' kereskedőknek, és az ezütdenek végén mindenkor kész pénzel fizették ki adósságaikat. Most pedig semmire sem lehetnek kész pénz nélkül. A' kereskedő, kinek mindenkor elegendő pénzének kell lenni, nagyitani kívánnya nyereségét, és portékáit tárházában, azoknak árát pedig jegyző könyveiben tartani. Semmi valóságos egyenlőség nintsen mostani assignátáink, és az arany közt, mellynek belső betse mindenkor meg marad, mivel az assignátákon nemzeti örökségeknél egyebet venni nem lehet, ezek pedig, nem mindennek tetfezenek 's a' t.

Végtére azt javasolta *Dübois-Crance* 1.) Mostantól fogva Augustusnak 18-ik napjáig minden 25 livrás, és azon felül való assignáták vitessenek bé a' nemzet kintstárába, és hogy tudunkra lehessen, mennyi legyenek folyamatban, és mellyek legyenek hamisak, bélyegeztessenek meg. 2.) A' melly assignáták azon meg határozott időre bé nem vitetnek a' helyegzés véget, egyedül a' nemzeti örökségeknak vételekre legyenek alkalmatosak. 3.) Több assignáták ne tsináltassanak. 4.) Száz ötven millióra való réz pénz veretessék. 5.) Minden assignátá tartsa meg mostani betset, és senki se kényszeritessék assignáták helyet kész pénzel fizetni. 6.) Az ingatlan jószágokért való adó *in natura*, az az, maga valóságában, fizetendő.

sék ki, a' melly három szakaszra, úgymint jóra középsőre, és rofzra osztassék fel: az elsőtől 10, a' másodiktól 15; a' harmadiktól 20 rélz fizetessék. 7.) A' izöllő hegyek terméseiknek hufzad; a' rétek, erdők, olaj, és gyümölts termő fák; és a' hüvelykes veteményt termő kertek egy 10 rélzét adják adóba. 8.) A' mesteremberektől véteendő adó a' kenyérnek árrához képest határozassék meg.

„Hogyha, *így szólla tovább Dūbois-Crance*, még több assignata, avagy papiros pénz is fog készitetni, oda lézüink. — A' királyok sem készitettek hadakozásnak idején többet, (mivel menél több a' papiros pénz, annál kevesebb betse vagyon annak); hanem költsönözés, és másokkal való szövetségek által segítettek magokon. Jó módot mutatok, miként lehessék újabb adósság és papiros pénz tsinálása nélkül *Párisnak* és más népesebb városoknak elegendő kenyeret és eleséget szerezni. — Ez a' mód abban áll, hogy valamiképen 1790-ik esztendőben történt, úgy mostan is kiki maga valóságában (in natura) fizesse meg adáját. Akkor 300 millióra betsültett az ingatlan dolgokért való adó. — Még akkor nem terjedtek ki Fr. Országának határai oly mészze mint most; még is a' búzának mázsája 10; a' tenkelynek 6; a' zabnak 5; a' szénának 2; a' szalmának mázsája pedig egy livrán ment. Tegyük fel, hogy armádiáinknál egy millió 200 ezer, és *Párisban* 's ennek környékén 900 ezer ember legyen, és egynek-egynek másfél font kenyér kellyék napjában: tehát esztendőnként 13 millió 143 ezer mazsa búzára, következésképen mind erre, mind az armádiáinknál lévő 250 ezer lónak tartására 157 millió livra, és a' fekvő jószágokért való adónak mintegy fele fordítatik esztendőnként. — *Páris* városa 8000 mázsa lisztet emélt meg napjában, ennek minden fontyát 4 livrán veszi meg, és 3 solson adja el a' kormány szék (Égy Frantzia livra 23 krajtzárt, egy Sols vagy Sous pedig 1 krajtzárt és

2/5 denárt teszen). Ez az egyetlen egy kiadás, hogyha továbbra is meg maradna, 1200 millióra menne egy éltendőben. — Közönségesen többet arat Fr. Ország, mint a' mennyire magának szük-sége vagyon, és most sem vett 14 napra való ele-ségnél többet idegen tartományokban. — Hallot-tam, hogy a' kereskedésre ügyelő Commissionának 85 ezer agensei vóltanak szerte széllyel. "

„Végtére ezeket javasolta *Dübois-Crance*:
1.) A' falukon semmi adó ne fizetessék a' háza-kért, ellenben a' városokban a' házak bérének 10-ed része adattassék adóba. 2.) Minden adó alá való fekvő jószágoknak árendásai természetű valóságában adják bé az adót, még pedig min-den 10 livra árenda fizetéstől egy mázsa bázát 's a' t.

A' minap meg hólt igen híres Frantzia Tú-dósnak *Barthelemy* Abbásnak tisztességére egy igen szép halotti orációt mondott Maj. 5-ikén a' Conventnek gyűlésében *Dessault*, és azt javas-loita, hogy a' meg hólt testvérének fia, a' Bâsel-ben lévő Fr. követnek *Barthelemynek* testvér öts-
tse létesse a' nemzeti medallia kabinetnek gond-
viselőjévé, mellyet meg is nyert.

Jelentés.

Olly fel tétellel vóltam, hogy az idei *Ma-gyar Almanakot*, még az el múlt éltendőnek utól-só hólnapjaig el végezhessem, és meg küldhessem Erd. Olvasóimnak. A' múlt Septembernek 14-ik napján könyvnyomtatóvól tsinált contractusom is ezt tartotta, hogy azon naptól fogva nyóltz het-
alatt el végeztessék. Azomban nem az én hibám, hanem a' könyvnyomtató műhelynek vigyázatlan-sága, és elő fordúlt sok bajai miatt nem előbb hanem a' közelébb múlt Aprilisnek végén, követ-kezésképen nyóltz hetek helyett nyóltz hólnapok múlván készitetett el fent nevezett munkam, a' melly történet valamint a' Nemes Publicumnak

nagy kedvetlenségével, úgy nékem visszafizerezhetetlen károssal vagy on öszve köttetve. Most már még előre olly rendeléseket tettem, hogy ennekutánna mindenkor készen legyek, és még is küldetessék az új elszendő előtt.

De hogy a' nékem okoztatott kárt több több kárral ne szaporítsam, el végzettem magamban, hogy mivel a' postán való küldése is nagy költségben kerül, egyedül azoknak az Erd. Olvasóimnak fogom a' Postán meg küldeni, a' kiknek más módon meg nem küldhetem; ellenben, a' melly helyekre most hamarjában alkalmatosságot találók, oda illyen módon kívánom meg küldeni, 's arról eleve tudósítani a' Publikumot. — *Posonba, Nagyszombatba, Komáromba*, már meg küldöttem. *Posonba* utasítottam a' 176, 245, 341, 381, 392, 466, 542, 544, és 565 numerusú coperták alatt járó újságoknak olvasóit. — *Nagyszombatba* utasítottam a' 2, 179, 251, 255, 347, és 452 numerusú koperták alatt járó Magyar Kurirnak olvasóit. — *Komáromba* utasítottam a' 79, 153, 168, 259, 280, 286, 318, 351, 475, 476, 546 numerusú kopertáknak olvasóit. Ezek tehát bizvást kerestethetik, és Erdemes nevelknek, 's numerusaiknak meg küldésével haza vitethetik magoknak az Almanakot. *Posonban* Titt. *Weber Simon* Typografus; *Nagyszombatban* *Benkő László* Posta Mester, *Komáromban* Tiszt. *Mindszenti Sámuel* Prédikátor Uraknál vagynak le téve. Minél lehet előbb számos nyomtatványokat fogok küldeni, *Andrásfalvára, Debreczenbe, Egerbe, Nagy Györbe, Ipolyságra, Kassára, Nagy Kállóba, Nagy Károlyba, Ketskémétre, Balassa Gyarmatra, Lévára, Lossontzra, Miskóltzra, Nyitrára, Nagyváradra, Rimaszombatba, Rosnyóra, Pestre, Budára, Köfzögge, Sopronba, Szombathelyre, Szegedre, Szekes-Tejvárra, Ungvárra és Weszprimbe.* A' kik az itt fel jedzett városokban, avagy azoknak környékeikén laknak Erdemes Olvasóim közül, azokat kopertájoknak numerusa sze-

rént oda fogom utasítani, és annak Erd. nevét is fel jedzeni a' kinél az Almanakok le fognak tétetni.

Ezen hólnapnak 15-ikén ezen numerusú Olvasóimnak küldöttem Póstán Almanakokat: 12, 19, 32, 33, 34, 37, 42, 45, 48, 49, 52, 54, 56, 57, 62, 63, 67, 68, 71, 73, 82, 83, 92, 100, 101, 103, 104, 112, 113, 114, 115, 119, 124, 126, 129, 130, 131, 137, 138, 144, 145, 147, 150, 154, 157, 158, 159, 160, 162, 163, 166, 174, 175, 177, 182, 187, 189, 190. — A' múlt Pénteki póstán azoknak küldettek meg, a' kik egyenesen a' Cs. Fő Posta Hivatal által készített coperták alatt veszik a' Magyar Kurirt.

A' mai Póstán ezen numerusú copertáknak küldöttem: 30, 188, 291, 194, 195, 196, 199, 204, 205, 207, 208, 213, 214, 215, 216, 220, 222, 227, 231, 232, 235, 236, 238, 241, 243, 246, 250, 254, 258, 260, 263, 265, 268, 270, 271, 272, 373, 377, 278, 279, 281, 282, 284, 287, 290, 291, 294, 295, 296, 297, 298, 301, 302, 306, 308, 310, 311, 312, 313, 314, 316, 317, 321, 323, 425.

Jelentetik a' Magyar Publicumnak, hogy azon válogatott könyvekből álló Bibliotékát, mellynek licitáció szerént való el adattatása, *Posten Juniusnak* 5-ik napjára vala meg határoztatva, a' *S. Putaki Ref. Collegium* öszveséggel meg vette, és az árrát is le tette. Ahozképest azok az Érdemes hazafiak, a' kiknek kedvek lett vólna azokból magoknak néhányakat meg szerzeni, és a' még vásárlást vagy magok személyesen végbe vinni, vagy másra bizni akarták, ne fáraszszák magokat.